

Dosarul nr. 2ra-262/21

Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Centru (jud. R. Berdilo)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. I. Secieru, V. Mihaila, Iu. Cotruță)

ÎNCHEIERE

28 aprilie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Irina Zaharova, reprezentată de avocatul Nicolae Daniliuc

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Irinei Zaharova împotriva Guvernului Republicii Moldova, Ministerului Justiției al Republicii Moldova, Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova și Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova, intervenient accesoriu Inspectoratul General al Poliției și Direcția de Poliție mun. Chișinău cu privire la repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 10 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Irina Zaharova și menținută hotărârea din 21 februarie 2020 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, prin care acțiunea a fost respinsă

constată:

La 28 februarie 2019 Zaharova Irina a depus cerere de chemare în judecată împotriva Guvernului Republicii Moldova, Ministerului Justiției al Republicii Moldova, Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova, Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului moral în sumă de 850 000 lei și încasarea cheltuielilor de judecată în sumă de 10 000 lei (f. d. 2-7).

Prin încheierea protocolară din 27 noiembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, s-a dispus introducerea în proces a Inspectoratului General al Poliției și Direcției de poliție a mun. Chișinău, ca intervenienți accesorii (f. d. 68-69).

În motivarea acțiunii, avocatul Nicolae Daniliuc, în interesele reclamantei Zaharova Irina, a indicat că, la data de 11 ianuarie 2018, agentul constatator Vladimir Ruhlin, a intentat împotriva lui Irina Zaharova o cauză contravențională privind comiterea contravenției prevăzută de art. 64 Cod contravențional al R. Moldova,

specificând că ulterior, această cauză contravențională a fost expediată în instanța de judecată cu recomandarea de a-i aplica o amendă contravențională.

A susținut că, pe parcursul examinării cauzei în instanța de judecată s-a stabilit că agentul constatator Vladimir Ruhlin a întocmit procesul-verbal fără temei legal.

A menționat că, cauza a fost fabricată de către Vladimir Ruhlin din interese materiale și în interesele lui Oleg Zaharov, fostul soț al lui Irina Zaharova, pentru a o intimida și a o impune să respecte o decizie care nu este obligată să o respecte.

A declarat că, Vladimir Ruhlin împreună Oleg Zaharov, au încercat să o distrugă moral pe Irina Zaharova, prin a o impune să se conformeze unei decizii care nu este obligatorie pentru ea, fapt ce i-a lezat onoarea și demnitatea.

A precizat că, reclamanta Irina Zaharova nu a știut nimic despre procesul verbal din 11 ianuarie 2018 și nu a fost audiată de către Vladimir Ruhlin, însă era pregătită să facă declarații pe marginea învinuirii înaintate, să prezinte probe întru susținerea nevinovăției și să solicite audierea martorilor.

A susținut că, pe parcursul examinării cauzei contravenționale s-a stabilit cu certitudine că Irina Zaharova nici nu se afla la locul comiterii contravenției, specificând că, la data de 08 iunie 2018 Judecătoria Chișinău (sediul Râșcani) a încetat procesul contravențional din motivul nulității procesului verbal cu privire la contravenție, iar, hotărârea a devenit irevocabilă prin neatacare.

Și-a întemeiat pretențiile în baza art. 8 din Declarația Universală a Drepturilor Omului, art. 14 din Pactul Internațional cu privire la drepturile civile și politice, art. 1,5, 6,7, 41 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, art.1, 4, 7, 8, 20, 24, 53 din Constituția Republicii Moldova.

Prin hotărârea din 21 februarie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost respinsă acțiunea ca neîntemeiată.

Prin decizia din 10 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Irina Zaharova, reprezentată de avocatul Nicolae Daniliuc și menținută hotărârea din 21 februarie 2020 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a invocat că apariția dreptului la repararea prejudiciului în cazul atragerii la răspundere contravențională, este condiționat de tipul sancțiunii.

La caz, pretențiile apelantei nu întrunesc condițiilor legale de apariție a dreptului la repararea prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, deoarece procesul contravențional intentat împotriva sa a fost încetat din motiv că nu au fost respectate prevederile art. 443 Cod contravențional și nu din motive de valabilitate.

Prin urmare, instanța de apel a constatat că, prima instanță corect a conchis că cererea Irinei Zaharova urmează a fi respinsă, având în vedere faptul că prevederile Legii privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești nr. 1545 din 25 februarie 1998, reglementează expres, în mod limitativ cazurile și condițiile răspunderii patrimoniale a statului pentru erorile comise de organele de urmărire penală, procuratură și instanțele judecătorești.

Astfel, circumstanțele cazului dedus judecării nu se încadrează în cazurile reparării prejudiciului cauzat persoanei fizice, prevăzute de lege.

Subsidiar, instanța de apel a relevat că potrivit prevederile art. 10 al Legii privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești nr. 1545 -XIII din 25 februarie 1998, expres indică că, dreptul persoanei fizice la repararea prejudiciului moral în mărimea și în modul stabilite de prezenta lege apare în cazurile specificate la art.6.

Prin urmare, în condițiile enunțate supra în lipsa temeiurilor legale de apariție a dreptului la repararea prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, instanța de apel a considerat nefondată cererea de reparare a prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată.

La 11 ianuarie 2021, Irina Zaharova, reprezentată de Nicolae Daniliuc a declarat recurs împotriva deciziei din 10 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei recurate și pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

În motivarea recursului a invocat că, atât instanța de fond, cât și de apel, au ignorat prevederile art. 1, 4, 7, 8, 20, 53 din Constituția RM și au încălcat flagrant Declarația Universală a Drepturilor Omului, Pactul Internațional cu privire la Drepturile Civile și Politice, și Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale.

Totodată, a menționat că instanțele ierarhic inferioare au aplicat eronat prevederile Legii nr. 1545 din 25 februarie 1998 la speța dată, din motiv că acest act normativ este în contradicție cu prevederile art. 53 din Constituția RM.

La 18 ianuarie 2021, în adresa Guvernului Republicii Moldova, Ministerului Justiției al Republicii Moldova, Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova și Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova a fost expediată copia cererii de recurs depusă de Irina Zaharova, reprezentată de Nicolae Daniliuc cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f. d. 33, vol.II).

La 5 februarie 2021, Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova a depus referință la recursul declarat de Irina Zaharova, reprezentată de Nicolae Daniliuc solicitând declararea inadmisibilității acestuia.

Până la data stabilită pentru examinarea chestiunii privind admisibilitatea recursului, în adresa Curții Supreme de Justiție nu au parvenit referințe prin care Guvernul Republicii Moldova, Ministerul Justiției al Republicii Moldova și Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova să-și expună poziția față de temeiurile recursului.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei recurate a fost expediată în adresa părților la 10 noiembrie 2020, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire

(f. d. 221), însă careva date care ar confirma recepționarea acesteia de către recurentă la materialele dosarului lipsesc.

Astfel, se constată că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 11 ianuarie 2021 în termenul legal.

Examinând temeiurile recursului declarat de Irina Zaharova, reprezentată de avocatul Nicolae Daniliuc, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Irina Zaharova, reprezentată de avocatul Nicolae Daniliuc, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurteii cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Distinct de aceste constatări, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII CPC, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența

probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) CPC, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 CPC, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr. 26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că recursul declarat de Irina Zaharova, reprezentată de avocatul Nicolae Daniliuc urmează a fi considerat ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Irina Zaharova, reprezentată de avocatul Nicolae Daniliuc.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru

Dosarul nr. 2ra-262/21

ÎNCHEIERE

28 aprilie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru

examinând cererea Irinei Zaharova, reprezentată de avocatul Nicolae Daniliuc privind ridicarea excepției de neconstituționalitate

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Irinei Zaharova împotriva Guvernului Republicii Moldova, Ministerului Justiției al Republicii Moldova, Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova și Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova, intervenient accesoriu Inspectoratul General al Poliției și Direcția de Poliție mun. Chișinău cu privire la repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată,

constată:

La 28 februarie 2019 Zaharova Irina a depus cerere de chemare în judecată împotriva Guvernului Republicii Moldova, Ministerului Justiției al Republicii Moldova, Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova, Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului moral în sumă de 850 000 lei și încasarea cheltuielilor de judecată în sumă de 10 000 lei (f. d. 2-7).

Prin încheierea protocolară din 27 noiembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, s-a dispus introducerea în proces a Inspectoratului General al Poliției și Direcției de poliție a mun. Chișinău, ca intervenienți accesorii (f. d. 68-69).

Prin hotărârea din 21 februarie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost respinsă acțiunea ca neîntemeiată.

Prin decizia din 10 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Irina Zaharova, reprezentată de avocatul Nicolae Daniliuc și menținută hotărârea din 21 februarie 2020 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru.

La 2 decembrie 2020, Irina Zaharova, reprezentată de Nicolae Daniliuc a declarat recurs împotriva deciziei din 29 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei recurate și pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

La 11 ianuarie 2021, Irina Zaharova, reprezentată de Nicolae Daniliuc, în temeiul prevederilor art. 12¹ CPC, a depus cerere privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, prin care a solicitat suspendarea examinării recursului și sesizarea Curții Constituționale a Republicii Moldova cu privire la interpretarea art. 53 alin. (2) din Constituția Republicii Moldova.

Examinând cererea Irinei Zaharova, reprezentată de avocatul Nicolae Daniliuc cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că aceasta urmează a fi respinsă, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu prevederile art. 12¹ CPC, în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională.

Se va mai menționa că, la ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, instanța nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

- a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție;
- b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;
- c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;
- d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate.

Ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă până la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate se amână pledoariile.

Dacă nu sunt întrunite cumulativ condițiile specificate la alin. (2), instanța refuză ridicarea excepției de neconstituționalitate printr-o încheiere care poate fi atacată odată cu fondul cauzei.

Instanța de judecată poate ridica excepția de neconstituționalitate doar dacă cererea de chemare în judecată sau cererea de apel a fost acceptată în modul prevăzut de lege ori dacă cererea de recurs împotriva hotărârii sau deciziei curții de apel a fost declarată admisibilă conform legii.

Conform art. 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție, Curtea Constituțională exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte; rezolvă cazurile excepționale de neconstituționalitate a actelor juridice sesizate de Curtea Supremă de Justiție.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție mai reține că la 9 februarie 2016 Curtea Constituțională a

Republicii Moldova a adoptat hotărârea nr. 2 pentru interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova (excepția de neconstituționalitate) (sesizarea nr. 55b/2015), prin care s-a decis că în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitate legilor, hotărârilor Parlamentului, decretelor Președintelui Republicii Moldova, hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze aflate pe rolul său, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, este obligată să sesizeze Curtea Constituțională.

Astfel, conform § 79-80 din hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016 pentru interpretarea art. 135 alin. (1) lit. a) și lit. g) din Constituție, controlul concret de constituționalitate pe cale de excepție constituie singurul instrument prin intermediul căruia cetățeanul are posibilitatea de a acționa pentru a se apăra împotriva legislatorului însuși, în cazul în care, prin lege, drepturile sale constituționale sunt încălcate.

Curtea a mai menționat că dreptul de acces al cetățenilor prin intermediul excepției de neconstituționalitate la instanța constituțională reprezintă un aspect al dreptului la un proces echitabil.

Potrivit § 82-83 din aceeași hotărâre, Curtea a reținut că judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

a) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție;

b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică faptul că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;

c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;

d) nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

Concomitent, Curtea a precizat că verificarea constituționalității normelor contestate constituie competența exclusivă a Curții Constituționale, or judecătorii ordinari nu sunt în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale, decât doar în condițiile menționate la par. 82. Excepția de neconstituționalitate care întrunește aceste condiții poate fi ridicată în fața oricărei instanțe.

Astfel, întru ridicarea excepției de neconstituționalitate, cu sesizarea Curții Constituționale, sunt necesare întrunirea, cumulativ, a condițiilor strict-obligatorii prevăzute la art. 12¹ CPC și § 82 din hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016.

În circumstanțele expuse, verificând întrunirea de către autorul cererii privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a exigențelor evidențiate supra, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție atestă că la caz lipsesc temeiuri de admitere a cererii respective.

Or, excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată doar în cazurile când cererea de chemare în judecată sau cererea de apel a fost acceptată în modul prevăzut de lege ori dacă *cererea de recurs împotriva hotărârii sau deciziei curții de apel a*

fost declarată admisibilă conform legii, fapt ce nu se încadrează la caz.

În această ordine de idei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge cererea Irinei Zaharova, reprezentată de avocatul Nicolae Daniliuc cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate.

În conformitate cu art. 12¹, art. art. 269-270 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se respinge cererea Irinei Zaharova, reprezentată de avocatul Nicolae Daniliuc privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Irinei Zaharova împotriva Guvernului Republicii Moldova, Ministerului Justiției al Republicii Moldova, Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova și Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova, intervenient accesoriu Inspectoratul General al Poliției și Direcția de Poliție mun. Chișinău cu privire la repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru